Makōm קום
Renewing Israel Engagement
A Jewish Communities /Jewish Agency Network

Visit us at makom.haaretz.com for more hugging and wrestling with Israel

Operation Cast Lead – Week Two

Among the questions that were asked from our shlichim, educators, and community leaders:

Is 'Cast Lead' a 'Just War?' Is Israel's decision to launch a major military campaign a situation of 'no choice?'

Unfortunately war is a tool of statecraft. However, the possession of power demands responsible judgment regarding why, when, where, and how to exercise that power.

In the case of 'Operation Cast Lead,' the State of Israel possesses a clear cause for war – defense of Israel's civilian population. A few points:

1. Although Israel occupied the Gaza Strip for 38 years (1967-2005), the Israeli government unilaterally decided (without negotiations with the Palestinian National Authority) to remove all Israeli civilian settlements and all Israeli military installations from the Gaza. The Israeli disengagement from Gaza (completed on 12 September 2005) effectively transferred responsibility for Gaza and its residents to the Palestinian National Authority. As of 15 June 2007, as a result of their violent take over of the Gaza, the Hamas is the *de facto* sovereign on the ground and is responsible for not only the welfare of the Palestinian public, but with maintaining proper relations with those states bordering on Gaza.

   In the wake of the Israeli disengagement from Gaza, Palestinian leadership was either unwilling and/or unable to prevent rocket fire aimed at Israeli civilians. Since 2005, over 5000 rockets were fired from Gaza to Israel. Although Israel was no longer the sovereign on the ground in Gaza, it continued to control access into Gaza by sea, land, and air in order to prevent Palestinian forces from expanding the quantity and quality of their ammunition, and to send a clear message that as long as life is disrupted in the Western Negev, it will be disrupted in Gaza.

SPIEGEL ONLINE - News - International

   With that said, Israeli authorities are making efforts to assist the civilian population of Gaza. On 31 December 2008, only days after the opening of Operation Cast Lead, the IDF facilitated the entry into Gaza of some 93 trucks containing humanitarian donations such as food and medical supplies from several different countries and

international organizations. As for the Hamas, they have repeatedly targeted the border crossings with Israel in an attempt to undermine humanitarian efforts. Hamas aspires to aggravate the already grave situation of Palestinian non-combatants in a hope that world opion will turn an accusing finger against Israel. The British House of Commons condemned Hamas' obstruction of humanitarian efforts, stating that the Hamas was pursuing - "A strategy of deliberately targeting the crossings at the same time as saying to those of us in the international community that this is a humanitarian catastrophe you cannot really justify." (July 2008, p. 14)

In the case that a reasonable cease fire agreement is able to be reached between Israel and the Hamas, Israel would like to be in a position to ease access for needed supplies to the Gaza Strip.

2. Since June 2007, the Hamas has tragically abused it's responsibilities as the *de facto* sovereign in the Gaza. The smuggling of weapons and weapons parts through a vast series of underground tunnels between Egypt and Gaza in the Rafiah area, and the continuous rocket fire on Israeli civilian targets in the Western Negev represents both an infringement on Egyptian and Israeli territorial integrity and political sovereignty. Throughout the period discussed, the Hamas continues their imprisonment of Gilad Shalit, and their refusal to honor any international conventions that would provide notification to the government of Israel and the Shalit family regarding Gilad's welfare. During periods of cease fire agreed upon between Israel and the Hamas, Hamas decreased but did not cease rocket fire against civilian Israeli targets. Based on the events of the last week, it is also apparent that the cease fire was exploited by the Hamas for weapons acquisition and development. The extended capabilities that make possible Hamas targeting of Israeli cities, towns, and villages up to 40 km (24.8 miles) distance from the Gaza Strip has placed over 900,000 Israelis within striking range.

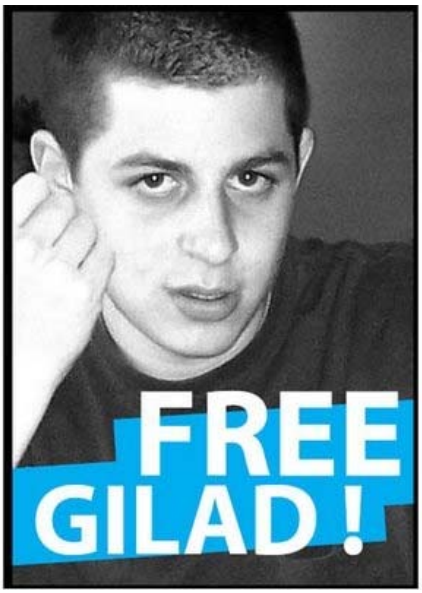

3. The most recent cease fire between Hamas and the State of Israel began in June 2008 and was agreed upon for a six month period ending in December 2008. After Israeli troops prevented a terrorist incursion from the Gaza into Israel near Netiv Ha'Asara on 23 December 2008, Hamas responded by shelling the Western Negev with some 60 rockets and mortars on 24 December alone.
4. The most basic responsibility of a sovereign state towards its citizens is to protect the right to life and ensure personal and communal security. Repeated and increasing Hamas disregard for Palestinian welfare and for the welfare of Israeli civilians is a clear and blatant justification of the Israeli right to self defense. In addition, international law clearly classifies the targeting of civilian populations as a war crime. The Geneva Conventions (internationally recognized documents regulating behavior during war) state - "The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the

primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited." (Article 13, Protocol II – 1977). It is for basic self defense and against Hamas war crimes that Israel is currently fighting.

5. Even in, and perhaps especially in a case of 'Just War', it is incumbent on the defender to make sure that their own behavior, especially with regards to civilian populations, meets the very standards of morality and international law that they claim to defend. As Michael Walzer writes, "It is perfectly possible for a just war to be fought unjustly… It is right to resist aggression, but the resistance is subject to moral (and legal) restraint." (Just and Unjust Wars. Basic Books, 1977, p. 21) For a discussion about 'just war' theory in Jewish sources and the Israeli experience, see Moshe Halbertal.

How does Israeli popular opinion stand with regards to the current operation?

As is to be expected at the initial outset of a military initiative, current Israeli polls point to strong public support for 'Operation Cast Lead.' The Jerusalem Post published the results of a poll by Geocartographic with 90 percent of the public supporting 'Operation Cast Lead,' and 69% confident that the government is handling the offensive on Hamas in Gaza in the appropriate manner. Haaretz reported that "A decisive majority of respondents support continuing the army's air campaign against Hamas targets in the Gaza Strip without endangering the lives of Israel Defense Forces soldiers in a ground offensive. Only about 20 percent of respondents support expanding the operation into a ground campaign - about the same proportion that supports an immediate cease-fire."

A number of demonstrations for and against Israeli military action in Gaza took place on several of Israel's university campuses. Protests against the war by Israeli Arabs in the Galilee turned violent when some participants attempted to block roads and threw rocks at passing cars and police.

Israel's premier authors Amos Oz, A.B. Yehoshua, and David Grossman, in separate statements, all announced their support of Israel's right to self defense, but also urged the Israeli government to move towards a 48 hour trial cease fire. A similar idea was raised by the French government, but was rejected at this stage by the Israeli government cabinet. In the written press, Ari Shavit warns of what he call Israel-hating Israelis. And in the New York Times, historian Benny Morris tries to place the 'Operation Cast Lead' in the wider context of challenges facing Israel towards the middle of the 21st century.

The national elections that are currently scheduled for 10 February 2009 are also part of the context of the current Israeli public debate. For example, a discussion that took place at 1 January 2008 at 1230 on Israeli Army Radio centered on the politicization of security decision making, and the risk of politicians using the current security situation to advance the election chances for themselves and their parties.

The public discourse as played out in both the print and electronic media points to a broad, but sober consensus supporting 'Operation Cast Lead.' The sobriety of public discussion is in no small measure influenced by the Israeli public's sense that the mistakes made by national leadership in the 2nd Lebanon War (Summer 2006) must not be repeated today.

Additional points are worth considering:

1. Israel, unlike the other Middle Eastern states, is a democracy. A central component of Israel's strength is the maintenance of a vigorous, polyphonic public debate. Especially at times of national stress, voices of criticism and even of opposition need to be included and considered. As long as such voices operate within the parameters of behavior sanctioned by democratic norms, Israel is a better place because of the existence of, and the tolerance for dissent.
2. Although the public is currently, extremely supportive of 'Operation Cast Lead,' if the aerial operation moves to a prolonged Israeli ground operation in Gaza, it is likely that public support will become increasingly ambivalent. Because of the nature of the kind of intense, guerilla style combat that would characterize a ground operation in Gaza, a growing number of casualties among Israeli troops may generate a renewed and hotly passionate debate within Israel about the current round of fighting, and our possibilities for the future.

Miriam Ezra, 72, suffered a direct hit to her living room. Six hours earlier her son had taken her to his home in Holon

מבצע עופרת יצוקה
שבוע שני

בין השאלות שנשאלו על ידי שליחים- מחנכים ומנהיגי קהילות היו השאלות :

- באיזו מידה מבצע 'עופרת יצוקה' הוא מלחמה צודקת?
- האם החלטתה של ישראל לצאת למבצע צבאי רחב היקף נובעת ממצב של לית ברירה?

לצערנו, המלחמה היא כלי בעשייה המדינית. עם זאת, כוח ועוצמה דורשים שיקול דעת אחראי בכל הקשור למינון ולעיתוי של השימוש בהם.

במקרה של מבצע 'עופרת יצוקה' יש למדינת ישראל סיבה ברורה להפעלת עוצמתה- הגנה על האוכלוסייה האזרחית.

א. על-אף שמדינת ישראל החזיקה ברצועת עזה במשך 38 שנים (1967-2005), ממשלת ישראל החליטה באופן חד צדדי (ללא משא ומתן עם הרשות הפלסטינית) להוציא את כלל ההתיישבות האזרחית ואת כלל הבסיסים הצהליים מהרצועה. ההתנתקות, שהושלמה ב-12/9/05 , העבירה את האחריות על עזה ותושביה לרשות הפלסטינית. מה-15/6/07 , כתוצאה מהשתלטות אלימה של חמאס על עזה, חמאס הוא הריבון *דה פקטו* והוא נושא באחריות לרווחת תושבים במקום וכן לקיומם של יחסים תקינים בינה לבין מדינות הגובלות ברצועת עזה.

לאחר ההתנתקות, הפגינה המנהיגות הפלסטינית גם אי-רצון וגם אי-יכולת למנוע ירי מכוון על אזרחים ישראלים. משנת 2005 נורו מתחומי עזה על ישראל למעלה מ-5000 רקטות. על-אף שישראל לא הייתה ריבון על רצועת עזה, המשיכה ישראל לשלוט על דרכי הגישה לעזה וממנה בים, באוויר וביבשה. מטרתה של שליטה זו: למנוע מכוחות פלסטינים להגדיל את כמות התחמושת שברשותם ולשפר את איכותם של כלי נשק אלה, וכן לשלוח מסר ברור שכל עוד חיי התושבים בדרום הארץ מופרעים על ידי ירי רקטות מתחומי עזה, גם חיי התושבים בעזה לא יתנהלו כסדרם.

בית ספר בנגב אחרי פגיעת קסם (Ynet.com ,5-17-07)

עם זאת, השלטונות הישראלים עושים מאמץ לסייע לאוכלוסייה האזרחית בעזה. ב-31/12/08, רק ימים מספר לאחר פרוץ מבצע 'עופרת יצוקה', ארגן צה"ל כניסת שיירה של 93 משאיות עמוסות אוכל ואספקה רפואית , שנתרמו על-ידי מספר מדינות וארגונים בינלאומיים, אל תוך עזה.

חמאס, לעומת צה"ל, תקף באופן סדרתי את מעברי הגישה בין עזה וישראל בניסיון לפגוע במאמץ ההומניטארי. חמאס שואף לחבל במצב החמור ממילא של האוכלוסייה האזרחית העזתית בתקווה שדעת הקהל הבין לאומית תפנה אצבע מאשימה נגד ישראל. בית הנבחרים הבריטי גינה את ניסיונו של חמאס לחבל במאמץ ההומניטארי באומרו שחמאס נוקט במדיניות שמביאה אסון על תושבי הרצועה:

"A strategy of deliberately targeting the crossings at the same time as saying to those of us in the international community that this is a humanitarian catastrophe you cannot really justify." (July 2008, p. 14)

בתקווה שתושג הפסקת אש בת קיימא בין ישראל וחמאס, ישראל הייתה רוצה להיות במצב שבו היא יכולה לספק גישה חופשית יותר למעבר אנשים וסחורות בין ישראל ועזה.

2. מיוני 2007 חמאס ניצל לרעה את שליטתו ברצועת עזה. חמאס חותר תחת ריבונותן של מצרים וישראל באמצעות הברחת נשק ממצרים אל תוך רצועת עזה דרך סידרה ענפה של מנהרות תת-קרקעיות באזור רפיח, וכן באמצעות ירי מתמשך על מטרות אזרחיות בישראל. נוסף לכך, חמאס ממשיך להחזיק בחייל החטוף גלעד שליט ומסרב לכבד כל כלל בינלאומי המחייב לספק מידע למשלת ישראל ולמשפחת שליט באשר למצבו ולביטחונו של גלעד. בתקופות של הפסקות אש למיניהן הפחית חמאס את התקפותיו על ישובים ישראלים, אך לא חדל מהן לחלוטין. על בסיס האירועים של השבוע האחרון ברור שחמאס ניצל את הפסקות האש לרכוש ולפתח אמצעי לחימה. היכולות החדשות שחמאס מציג מאפשרת לו פגיעה באזורים נרחבים של עד 40 ק"מ (24.8 מייל) בתוך מדינת ישראל. טווח זה כולל למעשה כ-900,000 ישראלים.

3. הפסקת האש האחרונה בין חמאס לבין ישראל התחילה ביוני 2008 . ההסכם קבע שהפסקת האש תהיה לתקופה של שישה חודשים ותימשך למעשה עד לחודש דצמבר 2008. לאחר שצה"ל מנע ב- 23/12/08 חדירת מחבלים מעזה לתחום ישראל על-יד נתיב העשרה ,הגיב חמאס ב-24/12/08 בהפגזות על מערב הנגב. באותו יום נורו על ישראל למעלה מ-60 רקטות.

4. האחריות הבסיסית ביותר של מדינה ריבונית היא לשמור על ביטחונם ושלומם של אזרחיה . הזלזול הנפשע של חמאס הן ברווחת התושבים הפלסטינים והן בביטחון האוכלוסייה האזרחית בישראל , מצדיק ללא כול ספק את זכותה של מדינת ישראל להגן על עצמה. החוק הבינלאומי מגדיר, באופן חד וחלק, את הירי על אוכלוסיות אזרחיות כפשע מלחמה. אמנת ג'נבה קובעת:

"The civilian population as such, as well as individual civilians, shall not be the object of attack. Acts or threats of violence the primary purpose of which is to spread terror among the civilian population are prohibited." (Article 13, Protocol II – 1977)

ישראל נלחמת היום למען הזכות להגנה עצמית ונגד פשעי המלחמה של חמאס.

5. במצב של מלחמה צודקת חלה על המתגונן החובה לוודא שהתנהגותו, במיוחד בכל הקשור לאוכלוסיות אזרחיות, עומדת בסטנדרטים של המוסר והחוק הבינלאומי. מייקל וולצר כותב:

"It is perfectly possible for a just war to be fought unjustly… It is right to resist aggression, but the resistance is subject to moral (and legal) restraint." (Just and Unjust Wars. Basic Books, 1977, p. 21)

על המושג 'מלחמה צודקת' במקורות ישראל ובחוויה הישראלית ניתן לעיין בדבריו של משה הלברטל.

מהי דעת הקהל הישראלית בנוגע למבצע 'עופרת יצוקה'?

כפי שניתן לצפות בשלבים הראשונים של יוזמה צבאית כזו, קיימת תמיכה גורפת בדעת הקהל הישראלית. לפי סקר של גיאוקרטוגרפיה, אשר פורסם 'בג'רוסלם פוסט', 90% מהישראלים תומכים במבצע 'עופרת יצוקה' ו-60% סבורים שהממשלה מנהלת את המבצע בעזה באופן ראוי. 'הארץ' מדווח: "רוב ברור בציבור מעוניין להמשיך את המערכה האווירית נגד חמאס בעזה, מבלי לסכן את חייהם של חיילי צה"ל במתקפה קרקעית. רק מיעוט מקרב הנשאלים מעדיף להרחיב את המבצע לתחום הקרקעי ושיעור דומה (בין 19% ל-20%) היה מעוניין בהפסקת אש עכשיו ".

מספר הפגנות בעד ונגד פעילות צה"ל בעזה אירעו בקמפוסים של אוניברסיטאות ובמקומות נוספים בארץ. הפגנות נגד המבצע על ידי ערביי הגליל הפכו לאלימות כשמספר משתתפים חסמו כבישים ויידו אבנים על ניידות משטרה ועל שוטרים.

הסופרים עמוס עוז, א.ב. יהושע ודוד גרוסמן יצאו בהכרזות נפרדות על הזכות של ישראל להגנה עצמית ובאותה עת קראו להפסקת אש ניסיונית ל-48 שעות. רעיון דומה הוצע על ידי ממשלת צרפת, אך בשלב זה ממשלת ישראל דחתה את ההצעה. בעיתונות הישראלית מזהיר ארי שביט נגד מה שהוא מכנה 'ישראלים שונאי ישראל'. ב"ניו יורק טיימס" בוחן ההיסטוריון בני מוריס את 'מבצע עופרת יצוקה' בהקשר הרחב יותר של אתגרים העומדים מול ישראל לקראת אמצע המאה ה 21.

הבחירות הארציות שאמורות להתקיים בעשרה בפברואר 2009 מעניקות טון פוליטי לשיח הציבורי סביב המבצע. לדוגמה, דיון שהתקיים בגלי צה"ל ב-1/1/09 התמקד בפוליטיזציה של הכרעות ביטחוניות ובסיכון שפוליטיקאים ינצלו את המצב הביטחוני כדי לקדם את סיכוייהם לקראת הבחירות.

השיח הציבורי אשר מתנהל בכל אמצעי התקשורת מצביע על קונצנזוס רחב ושקול בתמיכה במבצע. שיח ציבורי זה מושפע במידה לא מבוטלת מן התחושה שאסור שהטעויות שנעשו על ידי המנהיגות הלאומית במלחמת לבנון השנייה יחזרו על עצמן.

נקודות נוספות לסיום:

מדינת ישראל, לעומת שכנינו, היא מדינה דמוקרטית. דיון ציבורי נמרץ ורב קולי הוא מרכיב מרכזי בחוסן הלאומי והחברתי. במיוחד בתקופות של מתח לאומי חשוב לשמוע ולהשמיע קולות ביקורת ומחלוקת. כאשר קולות אלו נשמעים במסגרת אמות מידה ונורמות דמוקרטיות, מעיד הדבר על חוסנה החברתי והלאומי של מדינת ישראל .

על אף שהציבור, נכון לעכשיו, תומך במבצע ובאפשרות של התרחבותו לפעילות קרקעית מתמשכת, סביר להניח שככול שיחלוף הזמן תהיה התמיכה הציבורית אמביוולנטית יותר. פעולה קרקעית בעזה תתבע, חלילה, קורבנות מקרב חייל צה"ל. דבר זה יעורר ויכוח מחודש וסוער בתוך מדינת ישראל אודות המבצע והאפשרויות שלנו לקראת העתיד.

In English

Gaza tactics and long-term goals divide Israeli military analysts
Rory McCarthy
The Guardian 30 December 2008
http://www.guardian.co.uk/world/2008/dec/29/israel-gaza-military-strategy

In Dense Gaza, Civilians Suffer
Taghreed El-Khodary
Nytimes.com 31 December 2008
http://www.nytimes.com/2009/01/01/world/middleeast/01gaza.html?_r=1&hp

Is Israel too imprisoned in the familiar ceremony of war?
David Grossman
Haaretz 30 December 2008
http://haaretz.com/hasen/spages/1051008.html

Israelis who blame Israel are not helping the Palestinians
Ari Shavit
Haaretz 1 January 2009
http://www.haaretz.com/hasen/spages/1051661.html

Operation Cast Lead in Gaza is entering its problematic phase
Aluf Benn
Haaretz 30 December 2008
http://www.haaretz.com/hasen/spages/1051210.html

Preventing a 'divine victory'
Ron Ben Yishai
ynetnews.com 30 December 2008
http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-3646747,00.html

War and Ethics in the IDF Ethical Code
Moshe Halbertal
Shalom Hartman Institute 12 March 2008
http://www.hartman.org.il/Opinion_C_View_Eng.asp?Article_Id=65

What are Israel's options in the Gaza Strip?
Yossi Melman
Haaretz 1 January 2009
http://haaretz.com/hasen/spages/1051679.html

Why Israel Feels Threatened?
Benny Morris
nytimes.com 31 December 2008
http://www.nytimes.com/2008/12/30/opinion/30morris.html?_r=1&em=&pagewanted=print

בעברית

הסברה זה רע
משה אלעד
ידיעות אחרונות 31 דצמבר 2008
http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3646393,00.html

ההסברה כבר הפסידה בקרב
טל לאור
nrgמעריב 31 דצמבר 2008
http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/832/534.html

לאחר שהמסר הועבר לחמאס, יש לנצור את האש
דויד גרוסמן
הארץ 30 דצמבר 2008
http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1051161.htm

למנוע "ניצחון אלוהי"
ידיעות אחרונות 30 דצמבר 2008
http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3646436,00.html

מבצע "עופרת יצוקה": הגיע השלב שבו נדרשת הכרעה בדרג המדיני
אלוף בן
הארץ 30 דצמבר 2008
http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1051188.html

מלחמת מגן
ארי שביט
הארץ 1 ינאור 2009
http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1051790.html

Scott Copeland
01–01–2009
ה' טבת תשס"ט